

Junot Díaz

IZDAVAČ**buybook**

Radićeva 4, Sarajevo

Tel: + 387 33 550-495

Fax: + 387 33 550-496

redakcija@buybook.ba

www.buybook.ba

ZA IZDAVAČA

Goran Samardžić

Damir Uzunović

NASLOV IZVORNIKA

This is how you lose her, Junot Díaz

Copyright © 2012 by Junot Díaz

© za bosansko izdanje Buybook, 2014.

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja izdavača.

PREVOD S ENGLESKOG

Mirjana Evtov

UREDNICIA

Lana Krstić

LEKTURA

Mirjana Evtov

KOREKTURA

Buybook

LAYOUT

Boriša Gavrilović

DIZAJN NASLOVNICE

Aleksandra Nina Knežević

ŠTAMPA

Grafotisak, Grude

Junot Díaz

I TAKO JE IZGUBIŠ

S engleskog prevela Mirjana Evtov

Sarajevo, 2014.

*Za Marylin Ducksworth i Mih-Ho Cha
u čast vašeg prijateljstva, vaše neustrašivosti
i vaše ljubaznosti*

*Dobro, nije nam išlo, i nisu sve
uspomene, da ti pravo kažem, lijepe.
Ali nije da nam nije bivalo i dobro.
Ljubav je bila dobra. Voljela sam tvoj varljivi počinak
pokraj sebe i nikad nisam sanjala ustrašena.
Valjalo bi da ima zvijezda za ratove velike
kao naši.*

SANDRA CISNEROS

Sunce,
Mjesec,
zvijezde

Ja nisam loš čovjek. I svjestan sam da to zvuči defanzivno i bezobrazno ali je stvarno tako. Ja sam skroz prosječan: slab i pun falinki, ali u osnovi dobar. Mada se Magdalena s tim ne slaže. Ona smatra da sam klasični Dominikanac: sucio¹, i šupak. Vidi, mjesecima ranije, kad mi je Magda bila cura i nisam morao paziti gotovo ni na šta, prevario sam je s jednom ženskom koja ima čitavu šumu kose u slobodnom stilu osamdesetih. Magdi naravno nisam rekao, znaš kako je. Takva kost tukne i najbolje je zatrpati u kakav mračni zakutak što dalje od kuće. Magda je saznala samo zato što joj je ona veselnica napisala jebeno *pismo*. A pismo je bilo puno *detalja*. Pizdarija kakve ja vlastitoj raji ne bih rekao ni pijan.

Stvar je u tome što je s tom konkretnom idiocijom već mjesecima bilo gotovo. A mene i Magdu je baš krenulo. Bili smo puno bliskiji nego one zime kad sam je varao. Počelo je odmrzavanje. Ona je dolazila kod mene i umjesto da visimo s mojom bandoglavom rajom – ja napušten, a njoj dosadno do bola – gledali smo filmove. Nema u kakve restorane nismo išli. Čak smo i jednu predstavu gledali u Crossroadu i uslikao sam je tamo s nekim samo tako važnim crnim dramskim piscima: na tim fotkama se toliko smješka da pomisliš da će joj razjapljena usta ispasti iz šarki. Opet smo bili par. Vikendima posjećivali moju i njenu porodicu. Doručkovali po

¹ prljav, pogan, kurva/r

kafanama satima prije nego što se budi ostali svijet, tamarali po biblioteci u New Brunswicku, onoj što je Carnegie izgradio da umiri savjest. Baš nas je lijepo išlo. Ali onda ono Pismo padne kao granata iz *Star Treka* i raznese sve: prošlost, sadašnjost i budućnost. Njeni odjednom hoće da me ubiju. A što im već dvije godine pomajem oko poreza i šišam travnjak, to nikom ništa. Njen otac, koji me dotad tretirao kao vlastitog hija², kaže mi preko telefona da sam šupak, pri čemu zvuči kao da samog sebe davi telefonskim kablom. Ne zasluživaš da s tobom pričam španski, kaže. Kad u tržnom centru Woodbridge sretnem jednu Magdinu drugaricu – Claribel, Ekvatorijanu s diplomom iz biologije i azijskim očima – ona me tretira kao da sam pojeo nečije mezimče.

A kako je Magda sve to prihvatila bolje da ne spominjem. Gore nego sudar pet vozova. Bacila je na mene Cassandrino pismo – koje me promašilo i skliznulo pod neki volvo – a onda sjela na ivičnjak i počela da drami. O, Bože, zakukala je. O, moj Bože.

Moja raja jednoglasno zastupa mišljenje da je ovdje valjalo odigrati jebeno Totalno Poricanje, i tačka. Kakva, ba, Cassandra? Al mene je spopala takva muka da mi foliranje nije bilo ni na kraj pameti. Sjeo sam kraj nje, zgrabio joj razmahane ruke i izgovorio neku pizdariju u stilu: Magda, moraš me saslušati. Inače nećeš razumjeti.

ALI DA KAŽEM KOJU o Magdi. Magda je s Bergenlinea: oniska i punih usana, širokih kukova i crne kovrdžave kose u kojoj se čovjeku zagubi ruka. Otac joj je pekar, a

² hijo [iho] = sin

majka po kućama prodaje dječju odjeću. Magda ni slučajno nije neka pendeja³, ali praštanje ima u krvi. Kattolkinja. I mene je svake nedjelje vukla u crkvu na španjsku misu, a kad god joj je bolestan kakav rođak, naročito neko od onih na Kubi, piše pisma časnim sestrama u Pensilvaniji moleći ih da se mole za njenu porodicu. Ona ti je ona štreberka koju zna svaki bibliotekar u gradu, nastavnica koju vole svi učenici. Vazda je za mene sjekala iz novina neke pizdarije, dominikanske. Viđamo se, eto, svake sedmice, a ipak mi poštom šalje sladunjave ceduljice: Da me ne zaboraviš. Teško je i zamisliti ikoga koga bi bilo strašnije zeznuti no Magdu.

Ne bih da davim s onim što me snašlo kad je Magda saznala. Molio sam, kumio, puzao preko srće. Reći ću samo da smo se nakon dvije sedmice, bezbroj mojih posjeta i pisama, danonoćnog telefoniranja, ipak nekako sastavili. Što ne znači da su me njeni ikad više pozvali na ručak, ili da su joj drugarice bile imalo sretne zbog toga. Te rospije su se ponašale u stilu: Ma nema govora, *jamás*, nikad u životu. Isprva ni Magda nije bila osobito sklona ponovnom uspostavljanju odnosa, ali za mene je igrala snaga prošlosti. Kad me Magda upitala: Što me se ne okaniš?, rekao sam joj istinu: Zato što te volim, mami. Znam da zvuči kao proseravanje, ali stvarno je tako: Magda je moje srce. Nisam htio da me ostavi; nije mi se tražila nova cura samo zato što sam zajebao jedan jedini usrani put.

Da ne ispadne sad da je sve to prošlo ko mačji kašalj, jer nije ni slučajno. Magda je svojeglava: čim smo profurali rekla je da će sa mnom spavati samo ako se bu-

³ glupača

demo zabavljali bar mjesec dana, i cura se toga držala bez obzira na sve moje napore da joj se uvučem u gaćice. A i vrlo je osjetljiva. Patnju upija ko papir vodu. Nemaš pojma koliko me puta (naročito nakon snošaja) upitala: Da li bi mi ikad rekao? To joj je bilo omiljeno pitanje; to, i Zašto? Moji omiljeni odgovori bili su Da i Zato što sam glup. Nisam razmišljao.

Čak smo i o Cassandri razgovarali – obično u mraku, kad ne vidimo jedno drugo. Magda bi pitala volim li Cassandru i ja bih rekao da ne, ne volim. Misliš li na nju? Jok. Jel jebačina bila dobra? Da ti pravo kažem, draga, niđe veze. Teško da u to ko povjeruje, ali reći se mora pa da zvuči ne znam kako stupidno i nerealno; nema druge.

Izvjesno vrijeme nakon pomirenja sve je išlo kao po loju.

Ali samo izvjesno vrijeme. Moja Magda se polako i gotovo neprimjetno pretvarala u neku drugu Magdu. Kojoj se baš i nije ostajalo kod mene preko noći i kojoj se nije dalo da me češka po leđima čak ni kad je lijepo zamolim. Nevjerovatno šta sve počneš primjećivati. Na primjer da mi dotad nikad nije rekla da nazovem kasnije ako s nekim priča na drugoj liniji. Uvijek sam ja imao prioritet. Al to više nije bio slučaj. Ja sam naravno za sve te pizdarije krivio njene cure koje su joj – ko da gledam – punile uši gadostima.

No nisu samo nju savjetovali. I svi moji drugovi govorili su: Odjebi je, vidiš da te rospija zavlaci; ali kad god sam pokušao, ne ide. Bio sam ozbiljno zagrijan za Magdu. I opet se počeo slamati oko nje, no bez neke vajde. Kad god smo otišli u kino, ili na noćnu vožnju, ili ona pristala da prespava kod mene, našlo se nešto da potvrdi neku moju falinku. Osjećao sam da postepeno

umirem, ali kad sam njoj to spomenuo, rekla je da sam paranoidan.

Poslije nekih mjesec dana, ona počne s promjenama koje bi paranoidnog nigera sasvim sigurno alarimirale. Prvo se ošiša, pa kupi bolju šminku, pa nabaci nove krpe, a onda ustali da petkom s drugaricama izlazi na ples. Kad je zovem da izađemo, više ne uzimam zdravo za gotovo da će pristati. Svako malo mi šukne Bartlebyja, kaže: Ne, radije ne bih. Ja je pitam na šta koji klinac sve to liči, ona kaže: Upravo to pokušavam da shvatim.

Znam ja šta ona radi. Budi mi svijest o klimavosti moje pozicije u njenom životu. Kao da toga već nisam bio svjestan.

Uto je došao juni. Nebom zaplove vreli bijeli oblaci, svi trznu gumena crijeva za pranje auta, ulicama zatresti muzika. Svi se spremaju za ljetovanje, čak i mi. Početkom godine smo planirali da se za godišnjicu počastimo ljetovanjem u Santo Domingu, pa je valjalo odlučiti idemo li ili ne. Pitanje je već neko vrijeme bilo na obzoru, ali ja sve kontam to će se riješiti samo od sebe. Pa pošto nije, ja trznem avionske karte i upitam: Šta kažeš na ovo?

Kažem da mi je to prevelika obaveza.

Mogla si i gore proći. Ovo je odmor, pobogu.

Meni liči na pritisak.

Što ne znači i da jest.

Ne znam zašto sam se toga svezao kako samo ja znam. Svakodnevno spominjao, pokušavao je natjerati da pristane. Valjda me ta situacija smarala. Htio sam inicijativu, htio neku promjenu. A možda sam sebi utuvio u glavu da će se sve pizdarije među nama riješiti ako ona

kaže: Dobro, idemo. Da je rekla: Ne, nije to za mene, bar bih znao da je stvar svršena.

Njene cure, najveće lutzerke na planeti, savjetovale su joj da iskoristi priliku pa da više nikad sa mnom ne progovori ni riječi. Ona mi je, naravno, ispričala tu pizdariju jer se nikad nije uspjela suzdržati da mi ne ispriča sve što joj se mota po glavi. I šta misliš o tom prijedlogu? upitao sam je.

Ona slegne ramenima. Vrijedi ga razmotriti.

I moji su drugari bili u folu: Frajeru, bacaš brdo love na neko teško sranje, ali ja sam bio istinski uvjeren da će nas taj put popraviti. U dnu duše, u koju moji drugari baš i nemaju uvida, ja sam optimista. Mislio sam: Ja i ona na Ostrvu. Koju boljku to ne liječi?

EVO PRIZNAJEM: ja volim Santo Domingo. Volim se vratiti kući, među frajere u blejzerima koji mi stalno tutkaju u ruke čašice brugala. Volim kad svi zaplješću čim točkovi aviona dotaknu pistu. Volim što sam u avionu jedini niger bez kubanske veze ili palačinke od šminke na licu. Volim onu crvenokosu ženu koja nakon jedanaest godina ide da vidi kćer. I poklone koje u krilu drži kao mošti sveca. “M’ija sad ima tetas”,⁴ šapće ta žena nekome na susjednom sjedištu. “A zadnji put kad sam je vidjela, nije znala ni rečenice sastavljati. Sad je žena. Imagínate.”⁵ Volim i cekere koje spakuje moja stara: pizdarije za rođake i sitnica za Magdu, neki poklončić. Ovo da joj daš bez obzira šta se desi s vama dvoma.

Kad bi ovo bila drugačija priča, sad bih ti pričao o ovom moru. Kako izgleda kad se kroz gejzir satjera u

⁴ Moja kćer sad ima sike.

⁵ Zamislite!

nebo. I kako dok se vozim s aerodroma i vidim ga ovakvog, kao lomljeno srebro, znam da sam se stvarno vratio. Pričao bih ti i o ovim silnim sjebanim nesretnicima. Nigdje na svijetu nema toliko albina, kosookih nigera i tiguera⁶. Pričao bih ti i o ovdašnjem saobraćaju: na svakom koraku vrvi povijest automobila kasnog dvadesetog vijeka, kosmos dotrajalih auta, dotrajalih motocikla, dotrajalih kamiona i dotrajalih autobusa, te podjednak broj automehaničarskih radnji koje drži svaka šušta s francuskim ključem. Pričao bih o straćarama i našim presušanim česmama, o stereotipima crnaca na bilbordima i činjenici da je moja porodična kuća opremljena latrinom koja nikad ne omane. Ispričao bih ti o svom abuelu⁷ i njegovim seljačkim rukama, i koliko je nesretan što ja nisam tamo, i opisao bih ti ulicu u kojoj sam rođen, Calle XXI, koja nikako da odluči da li želi biti slam, i već godinama opstaje u toj neodlučnosti.

Ali to bi onda bila druga vrsta priče, a ja i s ovom jedva izlazim na kraj. Moraš mi vjerovati na riječ. Santo Domingo je Santo Domingo. Najbolje da foliramo da svi znamo šta se tamo dešava.

MORA DA SAM SE anđeoskog praha napušio kad sam pomislio da je onih prvih par dana sve bilo u redu. Naravno, zatvorena u kući mog abuela, Magda se smorila do suza; čak je to i rekla – Dosadno mi je, Yuniore – ali lijepo sam je upozorio da je Posjeta Abuelu pod moranje. Nisam mislio da će joj to teško pasti, obično se super slaže s viejitosima⁸. Ali s njim se nije baš pretrgla. Samo

⁶ tiguere = veliki mangup, frajer, jališaš

⁷ djedu

⁸ starčićima

se vrpeljila od vrućine i ispila jedno petnaest flaša vode. U svakom slučaju, drugi dan ni svanuo nije a mi smo sjeli u guaguu⁹ i isfurali iz grada. Pejzaž da ti pamet stane – uprkos suši i činjenici da je sve, i campo¹⁰ i kuće, bilo pokriveno onom crvenom prašinom. Ja u svom elementu. Pokazujem sve čega prošle godine nije bilo. Novi Domino's i plastične vrećice s vodom koje prodaju tigeritos¹¹. Ne propuštam ni znamenitosti. Ovdje su Trujillo i njegovi haveri marinci poklali gavillero¹², ovdje je Jefe dovodio svoje ženske, ovdje je Balaguer prodao dušu đavolu. I činilo se da Magda uživa. Kimala je glavom. S vremena na vrijeme odgovarala. Šta reći? Bio sam ubijeden da osjećam dobre vibracije.

Kad sad razmislim, skontam da su znakovi postojali. Prvo, Magda nije šutljiva. Pričala je vazda, usta nije zatvarala, i imali smo fol da kad ja dignem ruku i kažem: Tajm aut, ona zašuti bar na dvije minute, dok ne svarim informacije kojima me zasipa. Nakon toga se osjećala postićenom i ukorenom, ali ne toliko postićenom i ukorenom da ne nastavi podjednako žestinom čim ja kažem: OK, idemo dalje.

Možda je bilo do mene. Već sedmicama nisam bio tako dobro raspoložen i opušten, i po prvi put se nisam trzao kao da stalno čekam da šta pukne. Žuljalo me što ona insistira na svakodnevnom raportiranju drugaricama – valjda su se bojale da je ne prikoljem ili šta ja znam – ali jebiga, svejedno sam bio ubijeden da nam ide bolje no ikad.

⁹ autobus

¹⁰ polje, zemlja

¹¹ mangupčići

¹² gerilce

Bili smo u jednom luđački jeftinom hotelu blizu Pucamaime. Stojim ja tako vani i blejim u one Septentriionales¹³ i u zamračeni grad, kad čujem ona plače. Pomislim da je nešto ozbiljno, trznem džepnu lampu i u snopu svjetla ugledam joj lice otečeno od vrućine. Jesi dobro, mami?

Ona odmahne glavom. Ne želim biti ovdje.

Kako to misliš?

Kako sam i rekla. Ne. Želim. Biti. Ovdje.

To nije bila Magda koju ja znam. Magda koju ja znam super je pristojna, i nikad nigdje ne ulazi bez kucanja.

Malo je falilo da zaurlam: Koji ti je kurac? Ali nisam. Završio sam grleći je i ninajući, pitajući u čemu je problem. Dugo joj je trebalo da se isplače, ali je – kad se smirila – počela s pričom. Dotad je došla i struja. Ispostavilo se da nije htjela da se ovako vucara. Mislila sam da ćemo ići na more, rekla je.

Pa idemo na more. Prekosutra.

A ne možemo sad?

I šta sam mogao? Gleda ona u mene, sjedi onako u donjem vešu, i čeka da nešto kažem. I šta ja lanem? Dušo, šta god ti želiš. Nazovem hotel u La Romani, pitam možemo li doći ranije, pa zorom ekspres-guaguom zapucamo prvo u glavni grad, a onda drugom guaguom pravac La Romana. Jedne joj jebene riječi nisam rekao, a ni ona meni. Izgledala je umorna i gledala kroz prozor kao da iščekuje da joj svijet svana koju prozbori.

Sredinom Dana 3 turneje po Quisqueyi na Putu Iskupljenja, nađemo se u klimatiziranom bungalovu gledajući HBO. Upravo ono za čim žudim kad sam u Santo

¹³ Sjevernjaci (stanovnici Sjeverne Amerike)

Domingu: da čamim u jebenom turističkom naselju! Magda je čitala knjigu nekog trapista, malo bolje raspoložena, ili se barem meni tako učinilo s ivice kreveta gdje sam sjeo drkajući sad beskorisnu kartu ostrva.

I mislio: Sad sam zaslužio nešto lijepo. Neki oblik fizičke aktivnosti. Ja i Magda smo inače bili opušteni kad je seks u pitanju, ali se nakon raskida i to iskomplikovalo. Prije svega na planu učestalosti. Ako mi se posreći sljeduje me jednom sedmično. Moram je uvijek poticati, pokrenuti stvari, inače ništa od tucanja. Ona redovno djeluje kao da joj se neće; kad joj se stvarno neće, valja mi se rashlađivati, ali ponekad joj se hoće i onda joj moram maziti koku, što je moj ustaljeni način preuzimanja inicijative iliti kazivanja: Mami, more snošaj? A ona okrene glavu od mene, što je njen ustaljeni način kazivanja: Previše sam ponosna da otvoreno pristanem na zadovoljavanje tvojih životinjskih instikata, ali ako nastaviš u mene umakati prst, ne budem se protivila.

Tog dana nas krene ko s nokta, ali ona u po radnje kaže: Stani, ne bismo trebali.

Ja upitam zašto.

Ona sklopi oči kao da se ljuti na sebe. Ma pusti, kaže izvlačeći se ispod mene. Zaboravi.

NAJRADIJE NE BIH ni spominjao na kakvom smo se mjestu našli. Casa de Campo, hotelsko naselje Bez Stida i Srama. Mjesto koje bi oduševilo sve klasične šupke. Najveće i najbogatije hotelsko naselje na Ostrvu, što znači da je ovo zapravo jedna ogavna tvrđava, zazidana od ostatka svijeta. Na sve strane guachimanes¹⁴ i fićfirići i

¹⁴ čuvari, stražari

ambiciozno oblikovano zelenilo. Ovo mjesto se u Sjedinjenim Državama reklamira kao dio njihovog teritorija, a eto samo što nije. Ima vlastiti aerodrom, trideset i šest rupa za golf, plaže tako bijele da prosto vape za kakvim belajem, i nema šanse da ćeš ovdje vidjeti Dominikance s Ostrva osim ako su puni ko brod ili ti mijenjaju posteljину. Dovoljno je reći da moj abuelo nikad nije bio ovdje, a bogami ni tvoj. Ovdje dolaze bjelosvjetski Garcíe i Colóni da odmore dušu poslije dugog mjeseca ugnjetavanja masa, ovdje lokalni tutumpoti¹⁵ razmjenjuju iskustva s inozemnim kolegama. Motaj se ovuda predugo i tvoja reputacija u getu je uništena; niko te neće pitati otkud ti tamo i zašto.

Probudimo se zorom i odemo na doručak koji tamo poslužuju razdragane gospoje u kostimima Aunt Jemima. Ubij me ako lažem: ove sestre moraju nositi i marame kao na reklamama. Magda ispisuje razglednice za svoje. Ja bih da protisnem neku o onom juče, ali samo što zaustim, ona spusti pero. I nabije cvike na nos.

Osjećam da me gušiš.

Kako te to gušim? upitam.

S vremena na vrijeme mi treba malo vlastitog prostora. Kad god smo zajedno obuzme me osjećaj da nešto od mene tražiš.

Vlastitog prostora, ponovim ja. Šta to uopšte znači?

Znači da, recimo, jednom dnevno ja radim nešto svoje, a ti svoje.

Recimo kad? Sad?

Ne baš sada. Drži se kao da je smaram. Zašto sada ne bismo sišli na plažu?

¹⁵ guzonje

Dok hodamo prema onom prometalu za golf-terene, ja kažem: Imam osjećaj da odbijaš čitavu moju zemlju, Magda.

Ne budi smiješan. Ruka joj se nađe u mom krilu. Hoću samo da se opustim. Šta tu ima loše?

Sunce blješti i plavetnilo mora ubija u mozak. Casa de Campo ima onoliko plaža koliko ostatak ostrva problema. Na plažama, međutim, niko ne pleše merenge i nema male djece, niko ti ne prodaje chicharrone¹⁶ a masivni deficit melanina više je no očigledan. Na svakih pedeset stopa bar jedan Eurodrkadžija nasukan na peškir ko kakvo zastrašujuće blijedo čudovište koje je more izrigalo. Svi izgledaju kao profesori filozofije, kao jeftini modeli Foucaulta, i previše ih ima u društvu tamnopusitih dominikanskih curica. Ovo mislim ozbiljno, nema šanse da je curicama više od šesnaest, što mi je naprosto genijalno. Pošto međusobno ne mogu komunicirati da se zaključiti da se ne poznaju još od dobrih starih dana Lijeve obale.

Magda razvaljuje u mrak bikiniju Ochun-boja koji su joj njene ženske pomogle da probere s namjerom da me održava na mukama, dok ja na sebi imam otrcane kupaće s natpisom *Sandy Hook Forever!* Priznajem da me to što Magda šeta polugola čini ranjivim; ne osjećam se nimalo prijatno. Stavim joj ruku na koljeno. Ja bih samo da kažeš da me voliš.

Yuniore, molim te.

A da kažeš da ti se pravo sviđam?

A da ti mene popustiš? Pravi si smor.

Dopustim suncu da me povali na pijesak. Ja i Magda zajedno, da se izrežeš. Čak ni ne izgledamo kao par. Kad

¹⁶ čvarke

se ona smiješi likovi padaju na koljeno da je prose, a ja kad se nasmiješim svijet gleda gdje im je novčanik. Magda je bila zvijezda sve ono vrijeme što smo tamo proveli. Ono kad si na Ostrvu a cura ti oktorun¹⁷. Frajeri načisto otkače. U autobusima joj mačo-likovi dobacuju: Tu sí eres bella, muchacha.¹⁸ Kad god odem na plivanje, njoj se uvaljuje neki mediteranski Glasnik Ljubavi. S takvima, naravno, nisam pristojan. De prošetaj, pancho¹⁹. Ovo nam je medeni mjesec. A jedan nadobudni bajker bio je tako kretenski uporan da je sjeo pored nas ne bi li je impresionirao s ono nekoliko dlačica oko bradavica. Ona, umjesto da ga ignoriše, uđe s njim u priču, te se ispostavi da je i on Dominikanac, iz Quisqueya Heightsa, pomoćnik javnog tužioca, i da voli svoj narod. Bolje da ih ja tužim, kaže. Ja ih bar shvatam. Meni pak zvuči kao ona tipa što je u bivša vremena bosovima prokazivala nas ostale. Istrpim ga čitave tri minute, a onda kažem: Magda, skрати priču s tim šupkom.

Pomoćnik javnog tužioca se trzne. Siguran sam da se to ne odnosi na mene, kaže.

U stvari, kažem ja, upravo se na tebe odnosi.

Ne mogu da vjerujem. Magda ustane i vrcajući odšeta do mora. Na guzi joj polumjesec od pijeska. Čista popizda.

Zemljak mi nešto i dalje priča, ali ja ne slušam. Već znam šta će ona reći kad se vrati i sjedne. Vrijeme je da ti radiš nešto svoje, a ja svoje.

¹⁷ jednom osminom afričko-američkog porijekla

¹⁸ Curo, lijepa si ko slika.

¹⁹ Meksikanac

TE NOĆI JA bazam oko bazena i lokalnog bara, Club Cacicque, a Magde ni na mapi. Upoznam neku curu iz West New Yorka, rodom odavde. Zbrišem istog trena, naravno. Cura je trigueña²⁰, s najluđom kosom s ove strane Dyckmana. Zove se Lucy. Došla je s neke tri maloljetne rodice. Kad skinе haljinu da se baci u bazen, na stomaku joj ugledam mrežu ožiljaka.

Upoznam i neku dvojicu starijih bogatuna koji za šankom piju konjak. Predstave se kao Potpredsjednik i Bárbaro, njegov tjelohranitelj. Mora da mi na čelu piše da sam očajan. Slušaju o mojim problemima kao što bi dvojica kapoa slušala da razglabam o ubistvu. Puni su saučešća. Napolju hiljadu stepeni i komarci zuje ko da samo što ne naslijede Zemlju, a oba ova macana stoje u svojim skupim odijelima, Bárbaro ima čak i grimizni plastron. Nekoć ga je neki vojnik pokušao priklati, pa on sad krije ožiljak. Ja sam skroman, kaže.

A ja prošetam da nazovem sobu. Magde nema. Provjerim na recepciji. Nema ni poruka. Vratim se za bar, nasmiješen.

Potpredsjednik je brat mlađahan, nema ni četrdeset, i prilično kul za jednog chupabarria²¹. Savjetuje mi da si nađem drugu ženu. I da bude bella e negra²². Ja pomislim: Cassandra.

Potpredsjednik ovlaš mahne i barceló se pojavi brzinom za koju dotad vjeruješ da je naučna fantastika.

Ljubomora je najbolji način za oživljavanje veze, kaže mi Potpredsjednik. To sam naučio još kao student u Sy-

²⁰ djevojka maslinaste boje kože

²¹ čatu

²² lijepa i crna

racusi. Pleši s nekom drugom, otpleši s njom merenge, pa da vidiš kako će se tvoja jeva²³ pokrenuti na akciju.

Misliš na upotrebu sile.

Nije te valjda udarila?

Čim sam joj priznao. Odalamila me pravo preko njuške.

Pero, hermano,²⁴ što si joj govorio? želio je znati Bárbaro. Što nisi porekao?

Compadre,²⁵ dobila je pismo. U kojem su bili dokazi.

Potpredsjednik se tako fantastično smješka da mi postaje savršeno jasno zašto je potpredsjednik. Kasnije, kad se vratim kući i prepričam majci čitavu ovu zbrku, ona će mi reći čega je ovaj brat zapravo potpredsjednik.

Udaraju, kaže on, samo ako im je stalo.

Amin, mumla Bárbaro. Amin.

SVI MAGDINI PRIJATELJI KAŽU da sam je prevario zato što sam Dominikanac, da su svi Dominikanci paščad i da nam se ne može vjerovati. Sumnjam da ja mogu govoriti u ime svih Dominikanaca, ali vala ne mogu ni oni. S moje tačke gledišta ne radi se o genetici; postojali su neki razlozi. Uzroci.

Stoji da na svijetu nema te veze koju bar ponekad ne zahvati turbulencija. Moju i Magdinu zahvatila je itekako.

Ja sam živio u Brooklynu a ona bila sa svojimima u Jerseyju. Svaki dan smo pričali telefonom a viđali se vikendima. Obično smo bivali kod nje. I to kao pravi Džersijevci: tržni centri, roditelji, kino, televizija u ogromnim

²³ riba

²⁴ Ali, brate

²⁵ Zemljače

količinama. Tako su među nama stajale stvari nakon godinu dana furanja. Veza nam nije bila baš sunce, Mjesec i zvijezde, ali nije bila ni čisto sranje. Super nam je bivalo subotom ujutro, u mom stanu, kad bi nam ona pravila kafu u campo-stilu, kroz ono čudo tipa čarape. Roditeljima bi noć prije rekla da spava kod Claribel; mora da su znali gdje je, ali nikad nisu ni zucnuli. Ja bih spavao dokasno, a ona čitala i češkala mi leđa u širokim lukovima; kad mi bude dosta, okrenem se i ljubim je sve dok ne kaže: Gospode, Yuniore, sva sam ovlažila.

Nisam bio nesretan i nisam trčao za sukunjama tako aktivno kao neki koje znam. Naravno, šmekao sam druge ženske, i plesao s njima kad sam izlazio s rajom, ali da sam udarao recke ili tako šta, nisam.

Ali eto, nije da se stvar ne ohladi kad se s nekim viđaš samo jednom sedmično, jer vala se ohladi. Ni ti to ne skontaš sve dok ti se na poslu ne pojavi neka nova treba velikih guzova i dugog jezika i padne po tebi gotovo istog trena, opipava ti prsne mišiće i kuka na morena²⁶ s kojim fura a koji je zajebava, te zaključuje sa: Crni frajeri ne shvataju nas Španjolke.

Cassandra. Organizovala nam je u kancelariji fudbalsku kladionicu i rješavala križaljke dok priča na telefon, i imala neku furku s teksas sukunjama. Nekako nam je ušlo u naviku da ručamo zajedno i stalno razglabamo jedno te isto. Ja sam njoj savjetovao da šutne onog morena, a ona meni da nađem curu koja se razumije u karanje. Već prve sedmice našeg poznanstva učinio sam kardinalnu grešku rekavši joj da seks s Magdom nikad nije bio vrhunski.

²⁶ u španskom se koristi za ljude tamne kože; ne smatra se uvredljivim.

Pobogu, baš mi te je žao, smijala se Cassandra. Rupert bar ima ćunu prve klase.

Kad smo se maznuli prvi put – a bilo je pravo dobro, nije se uprazno reklamirala – oka nisam sklopio od muke, iako je ona jedna od onih sestara čije se tijelo savršeno svija uz tvoje. Bio sam u folu: Magda sigurno zna, pa sam je nazvao pravo iz kreveta i pitao da li je dobro.

Čudno zvučiš, rekla je.

Sjećam se Cassandre koja mi na nogu pritišće vrelli otvor svoje pice dok govorim: Ma poželio sam te.

JOŠ JEDAN SAVRŠEN SUNČANI dan na Karibima, a jedino što Magda ima da kaže: Dodaj mi taj losion. Te večeri naš turistički kompleks organizuje feštu. Pozvani su svi gosti. Stil poluformalni, ali ja nemam ni odjeće ni energije da se sređujem. Magda, međutim, ima i jedno i drugo. Navuče neke superlagane tole od zlatnog lamea i odgovarajući top u kojem joj prsten u pupku dolazi do izražaja. Kosa joj sjajna i crna kao noć i ja se sjetim kako sam, po prvi put ljubeći te lokne, upitao: Pa gdje budu te zvijezde? a ona odgovorila: Malo niže, papi.

Nađemo se ispred ogledala. Ja u širokim tolama i zgužvanoj chacabani²⁷. Ona stavlja ruž; vazda sam mislio da je svemir izmislio crvenu boju samo za Latine²⁸.

Dobro izgledamo, kaže ona.

Što je istina. Odmah mi se vrati urođeni optimizam, te pomislim: Ovo je noć pomirenja. Ja je zagrlim, ali ona, bez da trepne jebla sebe, baci bombu: večeras joj, kaže, treba prostora.

²⁷ košulji

²⁸ Hispanoamerikanke

Ruke mi same skliznu s njenih ramena.
 Znala sam da ćeš pizditi, kaže ona.
 E stvarno si kučka, samo da se zna.
 Meni se nije ni dolazilo ovamo. Ti si me natjerao.
 Ako ti se nije dolazilo, kojeg kurca nisi stisla pa rekla?
 Onda žvaka bez kraja i konca, sve dok ja konačno ne
 kažem: Ma zajebi ovo, i izletim kao metak. Imam osje-
 ćaj da dižem sidro i nemam pojma šta će dalje biti. Ovo
 je završnica, i umjesto da uprem iz sve snage, umjesto
 pongándome más chivo que un chivo²⁹, ja upadnem u
 samosažaljenje como un parigüayo sin suerte³⁰. I stalno
 mislim jedno te isto: Nisam ja loš čovjek. Nisam ja loš
 čovjek.

Klub Cacique krcat. Tražim onu curu, Lucy. A umje-
 sto nje nađem Potpredsjednika i Bárbara. Njih dvojica
 za mirnijim krajem šanka piju konjak i raspravljaju ima
 li u prvoj ligi pedeset šest ili pedeset sedam Dominika-
 naca. Naprave mi mjesta i tapšu po ramenu.

Ubi me ovo mjesto, kažem ja.

Vrlo dramatično. Potpredsjednik iz džepa odijela
 trzne ključeve. Na nogama su mu one talijanske kožne
 cipele što izgledaju kao vezene papuče. Da se provo-
 zamo?

Vazda, kažem. Što da ne, jebiga?

Želim ti pokazati rodno mjesto naše nacije.

Prije nego što izađemo, prošmekam koga ima. Lucy
 je tu i stoji za barom sama, u nekoj kulerskoj crnoj ha-
 ljini. Nasmiješi se sva oduševljena, podigne ruku da
 mahne i ispod pazuha joj ugledam tamnu čekinjastu

²⁹ da se razjarim kao jare

³⁰ smoto smotani (*parigüayo* je iskvareni oblik engleskog neologizma *party watcher* = društveni autsajder)

mrliju. Na haljini joj se vide tragovi znoja, a na njenim lijepim rukama tragovi ujeda komaraca. Pomislim: Bolje da ostanem, ali noge me same izvedu iz kluba.

Nakrcamo se u diplomatski crni BMW. Ja na zadnjem sjedištu s Bárbarom; Potpredsjednik naprijed, on vozi. Ostavimo za sobom Casa de Campo i pomamu La Romane, i uskoro sve zamiriše na prerađenu trsku. Putevi su mračni – svjetla nizakurac – i bube se pred našim farovima roje ko biblijska kuga. Konjak ide iz ruke u ruku. Ja kontam zaboli me, pa vozim se s potpredsjednikom.

Priča on, o vremenu koje je proveo na sjeveru države New York, a priča i Bárbaro. Naš tjelohranitelj ima zgužvano odijelo i trese mu se ruka kojom drži cigaretu. Jebo takvog tjelohranitelja. Priča mi o svom djetinjstvu u San Juanu, blizu granice s Haitijem. Liborijeva zemlja. Htio sam biti inženjer, kaže. Htio sam graditi škole i bolnice za naš pueblo³¹. Zapravo ga ni ne slušam; mislim na Magdu, kako najvjerojatnije nikad više neću okusiti njenu chochu³².

A onda izađemo iz auta, bauljamo uzbrdo, kroz grmlje i guineo i bambus; komarcima smo glavna meza. Bárbaro ima neku ogromnu ručnu svjetiljku, uništivač mraka. Potpredsjednik psuje gazeći po grmlju, i govori: Ovdje je negdje. Evo šta sam dočekaao poslije svih godina vjerne službe. Tek tada primijetim da Bárbaro drži jebenu automatsku pušku ogromnih razmjera, i da mu se ruka više ne trese. Ne gleda ni mene ni Potpredsjednika, nego sluša. Nije da se bojim ali mi sve ovo postaje malo previše čudno.

³¹ narod

³² picu

Kakva je to puška? upitam, tek da nešto kažem.

P-90.

Šta je to koji kurac?

Nešto staro u novom ruhu.

Super, kontam ja, čovjek je filozof.

Evo je ovdje, zaviče Potpredsjednik.

Dovučem se dotamo i skontam da stoji nad nekom rupom. Zemlja crvenica. Boksit. A rupa crnja od svijju nas skupa.

Ovo ti je Pećina Jagua, najaviće mi Potpredsjednik dubokim glasom punim poštovanja. Rodno mjesto plemena Taíno.

Ja složim facu. Konto sam da su oni Južna Amerika.

Govorim u mitskom smislu.

Bárbaro usmjeri svjetiljku u rupu, ali teško da je to poboljšalo situaciju.

Imaš želju da vidiš šta je dole? upita me Potpredsjednik.

Mora da sam rekao da imam jer mi Bárbaro doda svjetiljku i njih dvojica me zgrabe za gležnjeve i spuste u rupu. Sav mi sitniš izleti iz džepova. Bendiciones.³³ Nije da šta vidim, osim nekih čudnih boja na erodiranim zidovima, a Potpredsjednik odozgo viče: Zar nije prekrasno?

Savršeno mjesto za introspekciju, šansa da čovjek postane bolja osoba. Potpredsjednik negdje u ovom mraku vjerovatno vidi svog budućeg sebe, kako buldozira sirotinju iz njihovih ćumeza, a i Bárbaro mora da se vidi – kako materi kupuje betonsku kuću i objašnjava kako radi klima-uređaj – ali ja, ja jedino uspijem vidjeti sebe i Magdu kad smo razgovarali po prvi put. Još onda na

³³ Nazdravlje

Rutgersu. Čekali smo bus E u ulici George, ona je bila sva u ljubičastom. U svim nijansama ljubičastog.

I u tom trenutku spoznam da je gotovo. Čim počneš misliti o početku, to je kraj.

Zaplačem, i kad me izvuku Potpredsjednik kaže, prezirno: Pobogu, ne moraš zbog toga bit pizda.

ONO MORA DA JE bio neki ozbiljan ostrvski vudu, jer se obistinio kraj koji sam vidio u pećini. Narednog dana se vratimo u SAD. Pet mjeseci kasnije ja od svoje bivše cure dobijem pismo. Već sam se viđao s drugom ali mi je Magdin rukopis još uvijek uspijevao izbaciti svaku molekulu zraka iz pluća.

Ispostavi se da i ona izlazi s nekim drugim. Upoznala je nekog jako finog momka. Isto Dominikanca. *Ali on me voli, za razliku od tebe*, napisala je.

Ali trčim pred rudu. Moram završiti pokazujući kakva sam budaletina bio.

Kad sam se one noći vratio u bungalov, Magda me čekala. Spakovana, po svemu sudeći već isplakavši dušu.

Sutra se vraćam kući, rekla je.

Sjeo sam pokraj nje. Uzeo je za ruku. Može ovo uspjeti, rekao sam. Samo se valja potruditi.